

КИТАЙСЬКІ ТРАДИЦІЙНІ ОБРАЗИ У ФЕНТЕЗІ-РОМАНІ РЕБЕККИ КВАН «МАКОВА ВІЙНА»

(Козлова А. О., здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
Боговін О. В., кандидатка філологічних наук, доцентка)

Бердянський державний педагогічний університет, м. Бердянськ, Україна

"Макова війна" – дебютний роман американської письменниці китайського походження Ребекки Кван. Написаний у жанрі фентезі, твір по-новому репрезентує китайську культуру. Одразу після виходу книга отримала широку популярність і викликала нову хвилю зацікавлення історією Китаю.

Попри те, що «Макова війна» отримала визнання серед читачів, «внутрішній світ» роману є малодослідженим. Цікавою є стаття Кари Гілі, доцента кафедри вивчення китайських та азійських досліджень в коледжі Вабаш, що досліджує репрезентацію колоніального аспекту твору – «Reimagining China's Colonial Encounters: Hybridity in Stephen Fung's Tai Chi Zero and R.F. Kuang's The Poppy War Trilogy» [1] («Переосмислення колоніальних зіткнень Китаю: гібридність у «Tai Chi Zero» Стівена Фанга та трилогії Ребекки Кван «Макова війна»»). Тож, тема цієї роботи є актуальною.

Ребекка Кван у своєму творі відобразила багато китайських мотивів. Прописуючи новий фентезійний всесвіт, авторка надихалася історією Стародавнього Китаю та китайською міфологією. Відтак, певні історії та персонажі мають свої прообрази – традиційні сюжети та образи.

Метою нашого дослідження є визначити традиційні образи, які були використані Ребеккою Кван у романі "Макова війна", дослідити їх генезу і трансформацію у творі.

На початку роману Ребекка Кван повільно пояснює читачам світобудову. Одразу ми бачимо натяк на перші китайські традиційні образи, відомі багатьом:

«But the newly conceived Nikara Empire did not survive the Red Emperor's death. His many heirs turned the country into a bloody mess during the Era of Warring States that followed, which divided Nikan into twelve rival provinces»[2, 19]. (Але новостворена імперія Нікара не пережила смерті Червоного імператора. Його численні спадкоємці перетворили країну на криваве місиво під час епохи Воюючих царств, що послідувала, і розділила Нікань на дванадцять ворогуючих провінцій).

Дванадцять провінцій – дванадцять знаків зодіака, що властиві східному гороскопу: Шур, Бик, Тигр, Заєць, Дракон, Змія, Кінь, Баран, Мавпа, Півень, Собака й Ведмідь. У китайській астрології знаки тварин, розподілені за роками і представляють те, як інші сприймають людину або як вона представляє себе. У романі Ребекки Кван кожна з провінцій має свого Воєначальника, свій тип людей (люди з темною чи білою шкірою і т.д.), а також свій «статус» або ознаку (бідна, багата, аристократична і інші).

Також існують знаки тварин, розподілені за місяцями («внутрішні тварини»), днями («справжні тварини») і годинами («таємні тварини»). Земля – це всі дванадцять знаків із п'ятьма порами року, а Імперія Нікань – це всі дванадцять провінцій.

Окрім цього, у Нікані існують ще інші символічні образи, що притаманні китайській міфології:

«She knew their names, of course – the White Tiger, the Black Tortoise, the Azure Dragon, and the Vermilion Bird. And she knew that they represented the four cardinal directions, but they formed only a small subset of the vast pantheon of deities that were worshipped in Nikan» [2, 25]. (Вона, звісно, знала їхні імена – Білий Тигр, Чорна Черепаха, Лазурний Дракон і Червоний Птах. І вона знала, що вони представляють чотири кардинальні напрямки, але вони утворюють лише невелику частину величезного пантеону божеств, яким поклонялися в Нікані).

Ці чотири символи найчастіше вважаються охоронцями чотирьох сторін світу. У китайській класичній Книзі обрядів згадуються Білий Тигр, Чорна Черепаха, Лазурний Дракон і Червоний Птах як геральдичні тварини на військових прапорах. Вони пов'язані з чотирма кардиналами: південь, північ, схід і захід. У «Маковій війні» вони стали божествами для народу.

Одним з найголовніших образів у романі є правителька країни – Імператриця Су Дадзі: «Su Daji had traded her ceremonial robes for a green soldier's uniform. Her shoulder pads were inlaid with jade armor, and a longsword hung at her waist. It seemed like a message. She was not only the Empress, she was also grand marshal of the Nikara Imperial Militia. She'd conquered the Empire once by force. She'd do it again» [2, 488]. (Су Дадзі проміняла свою парадну мантию на зелену солдатську форму. Її наплічники були інкрустовані нефритовим обладунком, а на талії висів довгий меч. Це було схоже на послання. Вона була не тільки імператрицею, вона також була великим маршалом імперського ополчення Нікара. Одного разу вона завоювала імперію силою. Вона зробить це знову).

За сюжетом Су Дадзі молилася богині Нюйві і та дала їй силу чарувати та гіпнотизувати. За допомогою цих сил вона допомогла Великому Воїну стати Імператором, а потім сама стала Імператрицею, коли той помер. З цієї історії можна прослідкувати, що Імператриця Су Дадзі з «Макової війни» є прообразом Дадзі з «Fengshen Yanyi» («The Investiture of the Gods» – книга XVI століття про китайських богів та демонів) [3]. За фольклорним сюжетом, богиня Нюйва наділяє Дадзі силою, щоб та відволікла короля Чжоу від правління, що призвело до його смерті. Її також називають *femme fatale* у китайській культурі.

Таким чином, проаналізувавши «Макову війну» Ребекки Кван ми визначили притаманні твору традиційні образи. Світобудова та сюжет роману містять в собі символи китайської астрології – дванадцять знаків зодіаку, що представляють собою дванадцять провінцій, божества Нікану – представники чотирьох сторін світу у китайській міфології: Білий Тигр, Чорна Черепаха, Лазурний Дракон і Червоний Птах. Яскравим жіночим образом є Імператриця Су Дадзі. Її фольклорним прототипом є Дадзі, чю історію використала Ребекка Кван.

ЛІТЕРАТУРА

1. Healey C. Reimagining China's Colonial Encounters: Hybridity in Stephen Fung's *Tai Chi Zero* and R.F. Kuang's *The Poppy War Trilogy*. *Comparative Literature & World Literature*. 2021. Vol. 6, no. 1. P. 35-62.
2. Kuang R. F. *The Poppy War*. London: Harper Voyager, 2018. 545 p.
3. Zhonglin X. *The Investiture of the Gods*. Internet Archive. URL: https://archive.org/details/investitureofthegodsfengshenyixuzhonglin_201908/mode/2up (дата звернення: 20.03.2023).